

УДК 378:371.13

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.2.27>

А. І. ШУПЛАТ

аспірант

Національний університет «Львівська політехніка»,

старший викладач

Центр інноваційної освіти та технологій

Інституту права, психології та інноваційної освіти

Національного університету «Львівська політехніка»,

м. Львів, Україна

Електронна пошта: shuplatanastasia@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7042-1113>

ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ

Значне обмеження можливостей соціальної взаємодії та поширення моделей дистанційної організації освітніх процесів сприяють розвитку змішаного навчання як перспективної форми, що поєднує у собі переваги традиційного навчання та неформального. Визначено, що змішане навчання є зручним методом організації освітніх процесів, удосконалення професійних компетентностей і навичок, що поширюється не лише серед студентів, але і серед учителів. В умовах відсутності інноваційних методик підготовки, а також дієвих інструментів підвищення рівня конкурентоздатності сучасних учителів, професійний розвиток та рівень кваліфікації яких безпосередньо впливають на процеси формування соціально-орієнтованої, багатофункціональної системи освіти, доцільно звернутись до практичного використання змішаних форм навчання вчителів.

У науковій статті представлено результати дослідження змішаних форм і моделей навчання, які мають пріоритети порівняно із традиційними, сприяють удосконаленню та раціоналізації процесів навчання вчителів, а також створюють оптимальні умови для їхнього професійного росту і розвитку.

Дослідження проблематики здійснювалось завдяки застосуванню методів порівняння, абстракції, аналізу та узагальнення, а також табличного і графічного моделювання.

У ході дослідження було визначено, що є нагальна потреба у вдосконаленні методів навчання вчителів, зокрема модернізації традиційної освіти в умовах обмеження соціальної взаємодії та створення належних умов для ефективного поєднання формальної освіти із неформальною. Автором визначено сутність і риси змішаного навчання, особливості практики використання такої форми навчання в процесах підготовки і підвищення рівня професійної компетентності вчителів. У результаті аналізу було визначено, що методи змішаного навчання в контексті їх застосування для підвищення професійного зростання вчителів мають вагомі переваги над традиційною освітою, а тому їх необхідно продовжувати розвивати.

Ключові слова: дистанційна освіта, змішане навчання, педагогічна компетентність, професійний розвиток, підвищення кваліфікації, інформаційно-комунікаційні технології, цифровізація освіти.

Постановка проблеми. Підвищення педагогічної компетентності і постійний розвиток професійних якостей – це базові елементи системи навчання вчителів, рівень і динаміка професійного зростання яких визначають здатність і готовність педагога не лише до практичного застосування здобутих знань і навичок, а й до обміну ними з учнями. В умовах необхідності оновлення професійних знань учителів змішані технології навчання відображають більшу ефективність. Відповідно, з точки зору оптимізації процесів навчання вчителів використання таких технологій навчання, зокрема змішаної

форми, є раціональним методом організації освітніх процесів.

Змішане навчання, або комбіноване, є сучасною формою поєднання інноваційних технологій електронного, дистанційного, мобільного навчання з інструментами традиційної освіти. Розвитку такої методики, більш ефективної та зручної з точки зору практики її організації, сприяло поширення інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у традиційній освіті. Основною перевагою такого підходу до забезпечення навчальних процесів учителів є можливість інтеграції методик навчання

у повсякденне життя, а також дозволя і буденність.

З огляду на те, що нині не існує єдиного погляду щодо ефективних методів навчання вчителів, а професійна освіта вже не є цілісною теоретичною чи практичною категорією, вона скоріше виступає інструментом для досягнення перспективних цілей, змішане навчання є необхідністю. Поглиблені дослідження зазначеної проблематики дозволять виокремити сукупність переваг, які підкреслюють її перспективність і пріоритетність у процесах навчання вчителів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Детальний аналіз запропонованої у науковій статті проблематики дозволяє зробити висновки, що змішана форма навчання вчителів, сучасні методики підготовки та перепідготовки педагогів, питання професійного розвитку і педагогічної компетентності, а також шляхів її підвищення нині є досить досліджуваними напрямками серед науковців, зокрема, таких як В. Биков, О. Буров, Ю. Богачков, В. Вембер, О. Глазунова, Л. Лупаренко, О. Спірін, О. Пінчук, І. Якимчук та ін.

В. Биков та О. Буров досліджують особливості трансформації сучасної системи освіти, а саме темпи цифровізації навчання не лише студентів і учнів, а і вчителів, а також динаміку переходу від традиційних форм до змішаних і дистанційних [Биков 2020а : 12], коли зростає активність використання нових технологій (віртуальної та доповненої реальності), комп'ютерного моделювання, різних хмарних додатків і соціальних мереж. Окрім того, В. Биков аналізує еволюцію системи освіти; науковець визначає, що перехід до змішаної (насамперед дистанційної) форми навчання є важливим кроком на шляху формування глобального освітнього інформаційного простору [Биков 2020б : 27], динамічний розвиток змішаного навчання стимулює процеси створення та вдосконалення електронних освітніх ресурсів. В. Вембер досліджує особливості модернізації навчальних процесів [Вембер 2020]; науковцем було проаналізовано не лише тенденції зміни форм навчання вчителів, а і запропоновано класифікацію хмарних сервісів, практичне застосування яких спрощує обмін інформаційними даними між учасниками освітнього процесу, а також розміщення мультимедійного навчального контенту. О. Глазунова

досліджує особливості використання масових відкритих онлайн-курсів для викладачів професійних вищих навчальних закладів [Yakumchuk 2021]; науковцем визначено переваги застосування онлайн-ресурсів у процесах здобуття і вдосконалення професійних компетентностей учителів, зокрема можливість комбінування різних методів отримання інформації та загальне підвищення ефективності навчального процесу [Yakumchuk 2021: 82]. О. Спірін та Л. Лупаренко [Спірін] здійснюють оцінку ефективності окремих інструментів забезпечення змішаного та дистанційного навчання.

Серед зарубіжних науковців значний внесок у визначення перспектив розвитку змішаного навчання, а також дослідження змішаного навчання як методу поєднання традиційної системи освіти із новітніми ІКТ зробили Д. Андерсон, С. Віллер, Т. Едвард, Р. Клінг, А. Кларк, М. Томпсон та інші [Rumble 2018]. Детальний аналіз сучасних інструментів забезпечення змішаного навчання проведено у працях таких науковців, як А. Кукульська-Хульме, Е. Бейрне, Дж. Коноле, Т. Кофлан, Д. Уайтлок [Kukulska-Hulme 2020] та ін.

Оскільки сучасна освітня парадигма та основи системи професійного розвитку ґрунтуються на ідеї створення оптимальних умов не лише для учнів, а і для вчителів, то для пошуку ефективних методів забезпечення змішаного навчання саме вчителів варто звернутись до теоретичних методик, моделей і технологій, які набули широкого вжитку та мають позитивний досвід функціонування. Відповідно, продовження досліджень у межах окресленої сфери є доцільним саме у сучасних умовах, коли відбувається реформування освіти та зміна форм, методів і інструментів навчання.

Метою написання наукової статті є дослідження особливостей використання змішаного навчання вчителів як форми, яка має пріоритети порівняно із традиційною, сприяє вдосконаленню та раціоналізації навчання вчителів, а також створює оптимальні умови для їхнього професійного росту і розвитку. Для досягнення поставленої мети в процесі дослідження було сформовано та вирішено важливі наукові та практичні завдання, зокрема:

– проаналізувати сутність та моделі змішаного навчання, а також особливості викорис-

тання інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій як інструментів забезпечення безперервного професійного розвитку вчителів;

– визначити переваги змішаного навчання вчителів в умовах високого ступеня інформатизації і цифровізації сучасного суспільства;

– окреслити тенденції розвитку змішаного навчання вчителів.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сучасна практика навчання вчителів свідчить, що позитивний ефект має комбінація дистанційних методів підготовки із традиційними. Їх збалансоване застосування забезпечує глибоке занурення здобувача знань у освітній процес та створює умови інклюзії, за яких навчання стає частиною буденності. Відповідно, в умовах пришвидшення темпів життя сучасного соціуму, а також сьогоденних тенденцій (зокрема, введення карантинних обмежень та зниження можливостей соціальної взаємодії) була сформована нова форма забезпечення навчального процесу – змішана. Її перевагою є можливість поєднання постійної професійної і наукової діяльності із процесами навчання та вдоскона-

лення власної компетентності, що є особливо актуальним для сучасного вчителя.

Змішана форма навчання вчителів – це диференціація формального, неформального та інформального навчання (рис. 1), яка має на меті максимізувати позитивний ефект від застосування кожного із наведених методів за умови мінімізації недоліків окреслених підходів. Основними елементами змішаної форми навчання є традиційна очна та дистанційна форма навчання в закладах вищої освіти, їх комбінація, а також доповнення онлайн чи офлайн-курсами, зокрема масовими відкритими онлайн-курсами (Massive Open Online Course – MOOC) [Романовський 2019 : 26]. Успішність змішаного навчання в контексті підвищення професійного розвитку вчителів залежить від визначення ролі здобувачів знань та рівня їх автономії, зокрема можливості самостійного вибору часу, місця та ресурсів, які необхідні для досягнення позитивних результатів як у професійній діяльності, так і у освітній. Варто зауважити, що основними властивостями змішаного навчання є його мобільність,

Рис. 1. Організаційна структура системи змішаного навчання вчителів

Джерело: складено автором за даними [Classification 2016 : 23–25]

модульність, інформативність навчального матеріалу, наявність матеріалів візуальної підтримки навчального процесу, інтерактивність та адаптивність інформаційно-навчального матеріалу, гнучкість навчання.

На основі наявних методів організації науково-практичної діяльності, які відображено на рис. 1, дослідниками було розроблено низку моделей змішаного навчання, які включають переваги та можливості електронних і традиційних інструментів (табл. 1):

Основою для забезпечення кожної із вищенаведених моделей змішаного навчання є інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ), роль яких полягає у створенні умов для безперервної взаємодії учасників навчального процесу, збереження їх перманентної комунікації у реальному часі. Готовність особистості до використання цифрових інструментів у навчанні визначається трьома вимірами [Биков 2020a : 12]:

по-перше, основною здатністю здобувача знань до застосування ІКТ у навчанні, яка залежить від рівня цифрової грамотності і компетентності;

по-друге, психофізичними і когнітивними змінами, які виникають у поведінці здобувача знань у разі зміни традиційних інструментів організації навчання на новітні – цифрові, електронні, дистанційні;

по-третє, поточним станом здобувача знань та його здатністю/готовністю до ефективного сприйняття різних типів навчальної інформації, зокрема у формах електронних чи паперових матеріалів, різних видів мультисенсорного навчання шляхом поєднання відео- і аудіоматеріалів, інформації для зорового чи слухового сприйняття тощо.

Перехід до змішаних моделей здобуття знань учителями є неминучим, оскільки існує значна залежність між розвитком навчальних методик та рівнем цифровізації освітніх процесів. З одного боку, змішане навчання створює потребу у використанні ІКТ та підвищенні рівня доступності до цифрових інструментів, вдосконаленні цифрових компетентностей викладачів. З іншого боку, підвищення ролі цифрових технологій у буденному житті спрощує комунікацію між учасниками навчального процесу, що робить змішану форму навчання більш мобільною, гнучкою та перспективною для подальшого розвитку в Україні. Зміна рівня цифровізації життя суспільства відображена на рис. 2.

Загальний приріст показника поширення цифрових технологій (інструментів забезпечення організації змішаного навчання) в країнах європейського континенту протягом досліджуваного періоду становив 42,37%; приріст відповідного показника у загальноосвітньому

Таблиця 1

Моделі змішаного навчання вчителів, які доцільно застосовувати в контексті вдосконалення їхніх професійних знань та навичок

Модель	Характеристика
модель «Face to Face Driver»	В її основі закладено принцип розподілу онлайн-роботи здобувача знань та офлайн, більша частка навчального матеріалу вивчається в умовах живого спілкування учасників навчального процесу.
модель «Rotation»	Передбачає поділ навчальної програми на дві форми – індивідуальне електронне навчання (самонавчання, саморозвиток) та аудиторне навчання – тренінги і семінари, що проводяться поза межами основної професійної діяльності вчителя.
модель «Flex»	За умови використання цієї моделі навчальний процес організовує здобувач знань самостійно, пріоритетними інструментами забезпечення навчання є електронні ресурси, ІКТ та цифрові технології.
модель «Online lab»	Модель характеризується високим ступенем застосування стаціонарної форми навчання як пріоритетної, навчальний матеріал засвоюється в межах навчального закладу – закладів, що здійснюють перепідготовку спеціалістів, підвищення їхньої професійної кваліфікації або закладів, які пропонують післядипломну освіту, за допомогою електронного навчання в аудиторіях з комп'ютерною технікою.
модель «Self-blend»	Передбачає найбільшу автономію та самоорганізацію навчального процесу, є найбільш доцільною в умовах прагнення вчителя вдосконалити свої професійні знання і навички, підвищити кваліфікацію чи поглибити знання за вузькою спеціалізацією. Основою навчання є додаткові курси до базового.
модель «Online Driver»	Дистанційне навчання, за якого більша частина навчальної програми вивчається на електронних платформах. Можливість живої співпраці між учасниками навчального процесу існує лише на консультаціях. Основою такої моделі навчання є самоконтроль здобувача.

Джерело: складено автором за даними [Андріанова 2021 : 53–54]

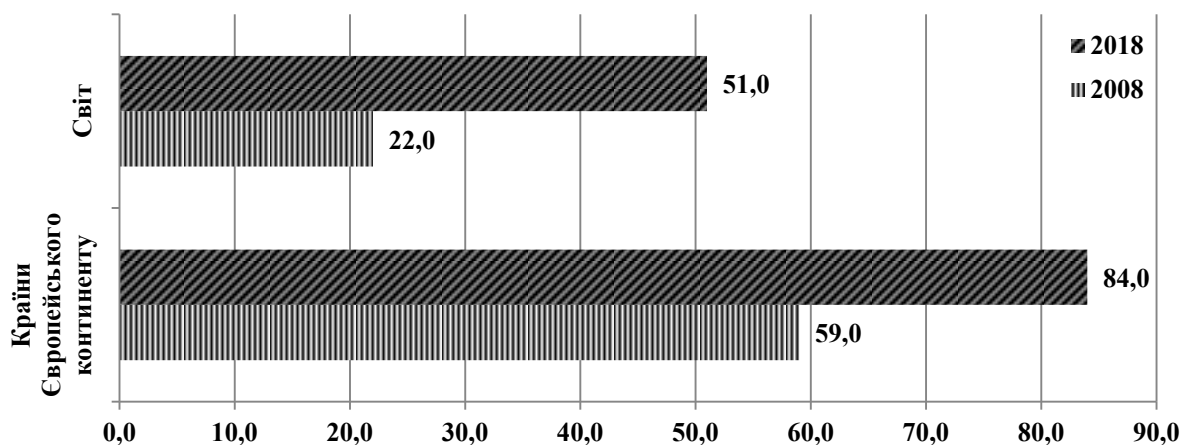

Рис. 2. Динаміка цифровізації як фактора, який створює умови для розвитку змішаної форми навчання вчителів

Джерело: складено автором за даними [European Commission 2020]

вимірі становив 131,81%. Під впливом цифровізації система змішаного навчання вчителів стає пріоритетною і найбільш раціональною формою організації навчальних процесів.

Варто зауважити, що як метод стимулювання професійного розвитку та вдосконалення компетентності вчителів змішане навчання має низку переваг психологічного, інформаційно-технологічного та організаційно-педагогічного характеру [Романовський 2019 : 28–29; Annalene van Staden 2016 : 43]:

1. Психологічні переваги змішаного навчання вчителів:

- розвиток індивідуально-психологічних якостей учителів, таких як: внутрішня мотивація до навчання та підвищення рівня професійної компетентності, саморозвиток, індивідуальний стиль організації освітнього процесу, адаптивність до професійної діяльності і цілеспрямованість, що у сукупності зумовлює ріст конкурентоспроможності фахівця на ринку праці;

- розвиток навичок організації комунікації, співпраці і взаємодії дистанційно;

2. Інформаційно-технологічні переваги змішаного навчання вчителів:

- можливість збалансованого застосування різних форм навчання та їх подальшого застосування у професійній діяльності: від традиційних текстових/графічних до сучасних інноваційних шляхом використання штучного інтелекту, а також відкритих баз даних чи інших електронних ресурсів [Kukulska-Hulme 2020];

- комунікація між суб'єктами навчального процесу шляхом використання сучасних форм взаємодії: проведення чатів, форумів, використання блогів;

- можливість роботи у віртуальних групах чи професійних спільнотах, за допомогою яких викладачі, здобувачі знань можуть спільно розв'язувати проблемні практичні ситуації, а також підбирати актуальні джерела інформації, опрацьовувати, аналізувати та інтерпретувати отримані знання.

3. Організаційно-педагогічні переваги змішаного навчання вчителів:

- вільний вибір закладу освіти незалежно від місця знаходження та місця професійної діяльності вчителя, відсутність часових та просторових обмежень, а також нівеляція вікових обмежень, можливість вибору декількох напрямів навчання одночасно з метою забезпечення професійного розвитку;

- гнучкість і мобільність навчання;

- професійний багатогранний розвиток викладачів, що спричинено застосуванням методів мультисенсорної підготовки. Така форма навчання підвищує ефективність сприйняття інформації, а також створює можливості для професійного розвитку осіб із особливими потребами.

У результаті динамічних трансформацій, характерних для 2020 року, виникли такі тенденції [Yakymchuk 2021 : 83]:

- вчителі почали надавати перевагу дистанційній формі навчання (80,8%), яка стала

більш зручною, ніж заочна за рахунок розвитку інструментів онлайн-комунікації, «цифрової» інфраструктури, а також віртуалізації фізичних інфраструктурних ІТ-систем та переходу до сервісних моделей шляхом використання «хмарних» технологій та програмно-визначеної архітектури (software-defined architecture) [Бабаєв 2019 : 5];

– усі вчителі (100%) навіть в умовах карантинних обмежень навчались за програмами підвищення рівня кваліфікації, запропонованих органами виконавчої влади. Окрім того, серед учителів було поширеним відвідування додаткових до основного курсу програм навчання, зокрема участь у семінарах (4,8% респондентів), відвідування практичних тренінгів (26,0% респондентів), участь у вебінарах (24,4% респондентів), участь у майстер-класах (34,4%);

– вчителями було визнано ефективність та корисність МООС у контексті професійного розвитку, а також удосконалення цифрових навичок, грамотності і компетентності. Зокрема, Prometheus скористалися 29,6%, EdEra – 23,2%, Cisco – 18%, Coursera – 9,2%, NmcBook – 35,2% респондентів;

– вчителі стверджують, що після детального освоєння МООС планують продовжувати їх використовувати для сертифікації навчання

(79,2%), а також готові рекомендувати такі навчальні курси своїм учням і студентам для поглибленого вивчення дисциплін – 21,2%.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було визначено, що змішане навчання охоплює велике різноманіття новітніх, модернізованих технологій підготовки висококваліфікованих педагогів. На нашу думку, ефективність змішаного навчання та його результативність як методу підвищення професіоналізму вчителів визначається ступенем збалансованості між традиційною очною формою здобуття освіти та сучасними, дистанційними моделями навчання, які ґрунтуються на використанні сукупності переваг цифрового суспільства, ІКТ та інновацій.

Потреба у трансформації навчального процесу зумовлена підвищенням актуальності та соціальної значущості освіти, теоретичної бази та практичних навичок фахівців, зокрема вчителів. Отримані у науковій статті результати є важливими для підвищення прихильності здобувачів знань до змішаного навчання. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку механізмів досягнення балансу між трьома ключовими формами змішаного навчання – формальною, неформальною та інформальною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андріянова Г., Крутін О., Скора Н., Шульга І. Концепція змішаного навчання (blended learning). Впровадження моделі змішаного навчання для вивчення англійської мови. *Збірник наукових праць SCIENTIA*. 2021. № 4. С. 51–56.
2. Бабаєв В. М., Стадник Г. В., Момот Т. В. Цифрова трансформація у сфері вищої освіти в умовах глобалізації. *Комунальне господарство міст. Соціальні та поведінкові науки*. 2019. Т. 2. Вип. 148. С. 2–9.
3. Биков В. Ю., Буров О. Ю. Цифрове навчальне середовище: нові технології та вимоги до здобувачів знань. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. 2020а. № 55. С. 11–22. DOI: 10.31652/2412-1142-2020-55-11-22.
4. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2020б. № 1. С. 27–36. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36).
5. Вембер В. П., Настас Д. Л. Модернізація освітнього процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 2020. № 38. С. 34–38.
6. Романовський О. Г., Квасник О. В., Мороз В. М., Підбуцька Н. В., Резнік С. М., Черкашин А. І., Шаполова В. В. Фактори розвитку та напрями вдосконалення дистанційної форми навчання в системі вищої освіти України. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 74 (6). С. 20–42.
7. Спірін О. М., Лупаренко Л. А. Досвід використання програмної платформи Open Journal Systems для інформаційно-комунікаційної підтримки науково-освітньої діяльності. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. № 61 (5). С. 196–218. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_61_5_19 (дата звернення: 29.10.2021)
8. Annalene van Staden A., & Purcell N. Multi-Sensory Learning Strategies to Support Spelling Development: a Case Study of Second-Language Learners with Auditory Processing Difficulties. *International Journal on Language, Literature and Culture in Education*. 2016. Vol. 3(1), pp. 40–61.
9. Classification of learning activities – manual (CLA). Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2016. P. 43.

10. European Commission. The EU in the world: 2020 edition. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2020. P. 149.
11. Kukulska-Hulme A., Beirne E., Conole G., Costello E., Coughlan T., Whitelock D. et al. Innovating Pedagogy 2020: Open University Innovation Report 8. Milton Keynes: The Open University, 2020. P. 48.
12. Rumble G., Harry K. The Distance Teaching Universities. London, UK : Routledge, 2018. P. 258.
13. Yakymchuk I., Hlazunova O. Use of massive open online courses to develop media educational competence of teachers of professional pre-higher education institutions. *Pedagogy and Psychology of Sport*. 2021. No. 7 (1). Pp. 76–84. DOI: <https://doi.org/10.12775/PPS.2021.07.01.004>.

REFERENCES

1. Andrijanova, G., Krutin, O., Skora, N., Shuljga, I. (2021). Koncepcija zmishanogho navchannja (blended learning). Vprovadzhenija modeli zmishanogho navchannja dlja vyvchennja anghlijskoho movy [The concept of blended learning. Introduction of a blended learning model for learning English]. *Zbirnyk naukovykh prac' SCIENTIA*, Vol. 4, pp. 51–56. Retrieved from: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/8262> (Last accessed: 28 October 2021).
2. Babajev, V. M., Stadnyk, Gh. V., Momot T. V. (2019). Cyfrova transformacija v sferi vyshhoji osvity v umovakh ghlobalizaciji [Digital transformation in the field of higher education in the context of globalization]. *Komunaljne ghospodarstvo mist. Socialjni ta povedinkovi nauky*, Vol. 148, pp. 2–9.
3. Bykov, V. Ju., Burov, O. Ju. (2020a). Cyfrove navchaljne seredovyshhe: novi tekhnologhiji ta vymoghy do zdobuvachiv znanj [Digital learning environment: new technologies and requirements for knowledge seekers], *Suchasni informacijni tehnologii' ta innovacijni metodyky navchannja v pidgotovci fahivciv: metodologija, teorija, dosvid, problemy: zbirnyk naukovykh prac'*, No. 55, pp. 11–22.
4. Bykov, V., Spirin, O., & Pinchuk, O. (2020b). Suchasni zavdannja cyfrovoji transformaciji osvity [Modern tasks of digital transformation of education], *UNESCO Chair Journal "Lifelong Professional Education in the XXI Century"*, Vol. 1, pp. 27–36.
5. Vember, V. P., Nastas, D. L. (2020). "Modernization of the educational process of preparation of future primary school teachers", *Norwegian Journal of development of the International Science*, Vol. 38, pp. 34–38.
6. Romanovskiy, O. G., Kvasnyk, O. V., Moroz, V. M., Pidbutska, N. V., Reznik, S. M., Cherkashin, A. I., Shapolova, V. V. (2019). Faktory rozvytku ta naprjamy vdoskonalennja dystancijnoji formy navchannja v systemi vyshhoji osvity Ukrainy [Development factors and directions for improving distance learning in the higher education system of Ukraine]. *Informatsijni tekhnologii i zasoby navchannja*, Vol. 74 (6), pp. 20–42.
7. Spirin, O. M. & Luparenko, L. A. (2017). Dosvid vykorystannja programnoji platformy Open Journal Systems dlja informacijno-komunikacijnoji pidtrymky nauko-ovsitnoji dijajnosti [Experience of using Open Journal Systems software platform for information and communication support of scientific and educational activities]. *Informatsijni tekhnologii i zasoby navchannja*, Vol. 61 (5), pp. 196–218. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_61_5_19 (Last accessed: 29 October 2021).
8. Annalene van Staden, A., & Purcell, N. (2016). "Multi-Sensory Learning Strategies to Support Spelling Development: a Case Study of Second-Language Learners with Auditory Processing Difficulties". *International Journal on Language, Literature and Culture in Education*, Vol. 3(1), pp. 40–61.
9. Eurostat (2016), Classification of learning activities – manual (CLA). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
10. European Commission (2020), The EU in the world: 2020 edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
11. Kukulska-Hulme, A., Beirne, E., Conole, G., Costello, E., Coughlan, T., Whitelock, D. et al. (2020). "Innovating Pedagogy 2020: Open University Innovation Report 8". Milton Keynes: The Open University.
12. Rumble, G. & Harry, K. (2018). "The Distance Teaching Universities". London, UK: Routledge.
13. Yakymchuk, I., & Hlazunova, O. (2021). "Use of massive open online courses to develop media educational competence of teachers of professional pre-higher education institutions". *Pedagogy and Psychology of Sport*, Vol. 7(1), pp. 76–84.

A. I. SHUPLAT

Postgraduate Student

Lviv Polytechnic National University;

Senior Lecturer

Center for Innovative Educational Technologies

at the Lviv Polytechnic National University,

Lviv, Ukraine

E-mail: shuplatanastasia@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7042-1113>

THE USE OF BLENDED LEARNING FOR IMPROVING TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

A significant restriction of social interaction among people and dissemination of distance learning educational models contribute to developing of blended learning as form, which combines the growth potential of formal and non-formal education. It is defined, that blended learning is a convenient method to facilitate the educational process, improvement of professional competence, skills, initiative, responsibility and learning capability. The benefits of blended learning make it particularly usable both students and teachers. Blended learning need to be investigated because it is modern organization form of education process, which is more flexible, mobile, efficient, integrated and adapted to the requirements of the daily routine of society, in particular, teachers. Accordingly, blended learning is a necessity in the context to upgrade the standard of teachers and to provide more teachers, since it is qualifications of teachers play a role in the formation of socially oriented and multifunctional education system. Moreover, one of the characteristics of modern formal education is the absence of appropriate and innovative methodology and current teaching techniques.

The article is devoted to the analysis of blended learning, which has priorities with respect to traditional full-time education, allows the streamlining of learning processes and helps to create the best possible conditions for professional development of teachers.

Comparison, methods of abstraction, analysis and generalization, graphic and tabular modeling are the research methods which were used in the article.

It is defined, that to modernize education to face constraints social interaction, new challenges and needs of the society, to improvement of educational methods, to create a more balanced between formal and non-formal education are a necessity. The key variables and characteristics of blended learning, features of practical use non-formal, informal and blended learning by teachers in process of professional development, improvement of pedagogical competence were determined by authors. So, based on established theoretical and methodological research, the blended learning has a lot of advantages over traditional full-time education, accordingly, the blended learning of teachers needs to be developed.

Key words: distance education, blended learning, pedagogical competence, professional development, advanced training, information and communication technologies, digitalization of education.